

Mál nr. 312/2013**M
og
váttryggingafélagið X v/ ábyrgðartryggingar hestaleigu.****Kona slasaðist er hún féll af hestbaki í hestaferð á vegum hestaleigu.****Gögn.**

162. Málskot, móttækið 16.9.2013, ásamt fylgigögnum.

163. Bréf X, dags. 2.10.2013, ásamt fylgigögnum.

Málsatvik.

Hinn 20.6.2012 hóf M þriggja daga hestaferð á vegum fyrirtækisins A. Kvöldið áður voru hestar valdir fyrir þátttakendur í ferðinni. M kvaðst vera óvön hestum og hún þyrfti því að fá góðan og þægan hest. Tiltekinn hestur var valinn fyrir hana sem var í eigu B. Lagt var af stað í einfaldri röð og kvaðst M hafa verið nokkuð aftarlega í röðinni. Hún kvað hestinn hafa frá byrjun látið illa að stjórn og hann hafi greinilega viljað snúa við og fara aftur þangað sem ferðin hófst. Hafi hesturinn farið úr röðinni og niður fyrir reiðgötuna á malarveg og um leið rokið fram úr nokkrum hestum sem voru frammar í röðinni. Hann hafi svo hlaupið upp á tún að gerði. M kvaðst engan veginn hafa ráðið við hestinn og fallið af baki og slasast.

Í skýrslu A um atvikið segir að lagt hafi verið af stað á feti. Eftir að farnir höfðu verið um 400-500 m hafði bil myndast milli hests M og næsta hests fyrir framan. Hestur M hafi þá farið upp á brokk. M hafi brugðið við það og hljóðað, en það hafi hvatt hestinn enn frekar. M hafi þá misst jafnvægið og fallið af baki á grasbala við hlið reiðvegarins.

Tveir aðilar hafa gefið skýrslu í tengslum við atvikið, D og E. D kveðst í upphafi ferðarinnar hafa verið nokkra metra fyrir aftan M í röðinni og hafi 1-2 knapar verið á milli þeirra. Mjög rólega hafi verið farið af stað með hópinn eftir moldartroðningi, allir á feti. Tilsýndar hafi hún séð að M hafi átt í einhverju basli með sinn hest og hafi það vakið undrun hennar því enginn í hópnum fyrir framan hana hafi þurft að beita sér við sinn hest þarna á fyrstu metrum ferðarinnar. Hafi M verið komin út af troðningnum og til vinstri út á malarveg sem lá samsíða troðningnum. Virtist hún eiga í vandræðum með hestinn sem hafi verið kominn á nokkra yfirferð ólíkt öðrum hestum og viljað fara sínar eigin leiðir. M hafi verið að reyna að koma ró á hestinn og koma honum aftur á sinn stað í röðinni. Þá hafi hesturinn tekið á rás í átt að ryðguðu útihúsi á hægri hönd þvert á stefnu hópsins. Því næst kvaðst D hafa séð M detta af baki í grasið og hestinn rjúka til hægri. Þá lýsir D í skýrslu sinni atviki á lokadegi ferðarinnar er hún tók þátt í að reka stóð. Fór hún þá á bak þeim hesti sem M hafði fallið af. Er hún var að reyna að komast fram fyrir stóðið kvaðst hún hafa fundið að illska hafi greinilega verið í hestinum, ekki spurning að hann væri hrekkjóttur og hann hafi virst einbeittur í því að koma henni af baki. Hafi hún komið sér af baki sem hafi tekist áfallalaust.

Í skýrslu E kemur fram að morguninn áður en M féll af baki hafi hún fengið til afnota sama hest og M féll af. Pennan morgun hafi allir hestar verið mjög „nervösir“ og þegar seinni hóp af hestum, sem hún og hennar hestur tilheyrði, hafi verið hleypt út um hlið þá hafi stóðið hlaupið af stað á stökki og hennar hestur einnig. Hún hafi týnt ístöðunum og seinna dottið af baki án þess þó að slasast. Einn starfsmanna A hafi umræddan morgun

bent henni á að það væri kannski gott fyrir hana að vera „að framan á þessum hesti.“ Hún hafi ekki áttað sig á hvað starfsmaðurinn meinti, en síðar áttað sig á að um „framhest“ hafi verið að ræða sem sífellt vildi vera með þeim fremstu.

M kveður ferð þá sem hún var í á vegum A hafa verið alferð, sbr. 1. og 2. gr. laga nr. 80/1994 um alferðir og A beri ábyrgð á líkamstjóni hennar skv. 13. gr. laganna. Starfsmenn A hafi verið meðvitaðir um reynsluleysi hennar. Það hafi verið ámælisvert af starfsmönnum A að láta undir hana hest sem var í annarra eigu og þar af leiðandi lítil þekking og reynsla af hestinum. Um hafi verið að ræða svokallaðan „framhest“ og því enn ámælisverðara að hafa hana aftarlega í röðinni. Einnig hafi starfsmenn A sýnt gáleysi með því að láta henni í té hest sem þeir vissu að knapi hafi fallið af deginum áður. Þá hafi M fengið takmarkaða leiðsögn áður en lagt var í ferðina. Hefur M krafist bóta úr ábyrgðartryggingu A hjá X.

X hefur hafnað bótaskyldu. Kveður félagið að um óhappatilvik hafi verið að ræða og bótaábyrgð verði ekki reist á lögum um alferðir. Áður en ferðin hófst hafi M fengið leiðbeiningar hjá starfsmanni A um meðferð hestsins. Samkvæmt yfirlýsingu B hafi hesturinn verið mikið brúkaður frá því tamning hans hófst 2008. Um góðan reiðhest hafi verið að ræða sem hafi verið treysti fyrir öllum sem á annað borð treysta sér á bak. Hann hafi verið notaður við smalamennsku og aðrar útreiðar án þess að hafa sýnt af sér nokkuð misjafnt.

Álit.

Samkvæmt 1. gr. laga um alferðir nr. 80/1994 gilda löggin um samninga sem eru gerðir á milli farkaupa og ferðaheildsala eða ferðasmásala um kaup á alferðum, svo og um aðra viðskiptahætti þar að lútandi. Alferð er fyrir fram ákveðin samsetning ekki færri en tveggja eftirfarandi atriða, þegar ferð er seld eða boðin til sölu á heildsöluverði og þegar þjónustan tekur til lengri tíma en 24 klst. eða í henni felst gisting: a. flutnings, b. gistingar eða c. annarrar þjónustu við ferðamenn sem tekur til verulegs hluta ferðarinnar, sbr. 2. gr. laganna. Skv. 13. gr. laganna á farkaupi rétt á skaðabótum verði hann fyrir meiðslum eða eignatjóni vegna þess að alferð er ófullnægjandi nema því aðeins að vanefnd á framkvæmd samnings verði ekki rakin til vanrækslu seljanda eða annars þjónustuaðila af því að vanefndirnar eru: a. sök farkaupa, b. sök þriðja aðila sem ekki tengist þeirri þjónustu sem samið var um og eru ófyrirsjáanlegar og óhjákvæmilegar eða c. vegna óviðráðanlegra aðstæðna (force majeure) eða atburðar sem veitandi þjónustunnar gat með engu móti séð fyrir eða komið í veg fyrir.

Af gögnum málsins verður ekki með vissu ráðið að hestaferð sú sem M slasaðist í hafi verið alferð í skilningi laga nr. 80/1994. Af gögnum málsins verður á hinn bóginn ekki ráðið að því hafi verið andmælt af hálfu X að um slíka ferð hafi verið að ræða. Þykir því mega leggja til grundvallar að M hafi verið í alferð á vegum A þegar slysið varð. Svo bótaskylda geti stofnast á grundvelli 13. gr. laga um alferðir verður M að sýna fram á að slysið verði rakið til þess að ferðin hafi verið ófullnægjandi. Í því efni byggir M á því að hesturinn hafi ekki verið fallinn til að bera hana þar sem hún var óvön hestum auk þess sem hún hafi ekki fengið nægilegar leiðbeiningar áður en ferðin hófst. Engar matsgerðir eða annars konar álitgerðir sérfróðra og óvilhallra aðila liggja fyrir í málinu um skapgerð hestsins, geðslag hans að öðru leyti eða hvort nota mátti hann til reiðar fyrir fólk óvant hestum. Af staðhæfingum M og skýrslum D og E þykir ekki sannað að hesturinn hafi verið haldinn einhverju þeim ókostum að óforsvaranlegt hafi verið að setja M á bak honum. Ljóst þykir af gögnum málsins að M fékk leiðbeiningar um meðferð hestsins áður en ferðin hófst. Ekkert hefur komið fram um að eitthvað hafi skort á þær

leiðbeiningar sem hefði getað komið í veg fyrir að slysið varð. Að öllu athuguðu verður ekki talið að sýnt hafi verið fram á að slysið verði rakið til þess að ferðin hafi verið ófullnægjandi eða að það megi að öðru leyti rekja til atvika sem A getur borið ábyrgð á. M á því ekki rétt á bótum úr ábyrgðartryggingu A hjá X.

Niðurstaða.

Líkamstjón M bætist ekki úr ábyrgðartryggingu A hjá X.

Reykjavík, 29. október 2013.

Þóra Hallgrímsdóttir hdl.

Valgeir Pálsson hrl.

Jón Magnússon hrl.